

dyslexie

Goede diagnose is de basis

Dyslexie vaststellen lijkt eenvoudig, maar dat is niet zo. Er kunnen allerlei oorzaken zijn voor lage scores bij lezen en/of spellen. Een goede diagnose is en blijft daarom onmisbaar om kinderen de zorg te bieden waardoor ze het beste uit zichzelf kunnen halen.

Onderwijs

Kinderen die steeds lage scores halen voor lezen en/of spellen hoeven niet allemaal dyslectisch te zijn. Daarom is het van belang dat deze kinderen minimaal 3 en maximaal 6 maanden intensieve begeleiding krijgen op school. Dit gebeurt dan minimaal 3 keer 20 minuten per week met een goede remediërende methode.

Daarna wordt weer getoetst of het kind duidelijk vooruit is gegaan. Voor sommige kinderen blijkt deze extra aandacht voldoende om (een deel van) de achterstand in te halen. Sommigen maken geen echte vorderingen en

blijven laag scoren. Op dat moment kan de school ouders adviseren een gekwalificeerde dyslexiezorgverlener te zoeken. Die onderzoekt of er bij het kind inderdaad sprake is van ernstige enkelvoudige dyslexie.

Onderzoek

'De informatie van school is voor ons erg belangrijk', zegt Carmen Zwerts van het RID. 'Maar dan zijn we er nog niet. Daarna gaan wij onderzoeken of er andere redenen kunnen zijn voor die lage scores bij lezen en/of spellen. Sommige kinderen hebben bijvoorbeeld dusdanig ernstige concentratieproblemen dat ze moeite hebben met lezen of spellen. Soms is er sprake van een algemene taalachterstand. Of er kan iets heel anders spelen. Door onze manier van onderzoeken kunnen we goed vaststellen of een kind ernstige enkelvoudige dyslexie heeft of niet.'

Lees verder op pagina 2

nieuwsbrief

10+pro

Pagina 2-3

- In de familie?
- Onzin over dyslexie
- Behandelen: waar en waarom
- 2015: zorg naar gemeenten

Pagina 4

- Vraag en antwoord

Het RID biedt al 25 jaar kwalitatief goede zorg. Dat betekent dat de werkwijze en de effecten ervan steeds worden onderzocht. Het laatste onderzoek richt zich op de resultaten van de RID-behandeling. Het onderzoek is nog niet openbaar bij het verschijnen van deze nieuwsbrief. Er is al eerder zo'n onderzoek bij het RID gedaan, maar toen waren er nog niet zoveel kinderen in behandeling. Nu is het mogelijk om een goede vergelijking te maken. Het onderzoek toont aan dat met de RID-aanpak van dyslexie een groot deel van de kinderen een voldoende niveau behaalt bij lezen en/of spellen. Daar is het RID blij mee en hebben kinderen hun leven lang profijt van!

Goede diagnose is de basis

Vervolg van pagina 1

Cijfers

Lees- en spellingproblemen hebben, is niet hetzelfde als dyslectisch zijn. Er kunnen allerlei oorzaken zijn voor lage scores bij lezen en spellen. In Nederland wordt per jaar bij ongeveer 19.000 kinderen een lees- en/of spellingprobleem gevonden. Daarvan wordt 70 procent aangemeld bij een dyslexie-zorgverlener (13.300 kinderen). De zorgverlener controleert of de school voldoende begeleiding heeft geboden om het vermoeden van dyslexie te kunnen onderbouwen. Zo'n 9.500 kinderen komen in een diagnostisch traject. Een deel van deze kinderen blijkt na onderzoek toch niet dyslectisch te zijn. Nog een deel heeft wel

dyslexie, maar niet zo ernstig om in aanmerking te komen voor vergoede behandeling. Zij krijgen wel een dyslexieverklaring. Ongeveer 6.650 leerlingen blijken uiteindelijk ernstig dyslectisch te zijn.

Zorgvuldig

'Wij vinden het belangrijk om zorgvuldig te zijn in de diagnose', zegt Carmen Zwerts. 'Ten eerste omdat de vergoede dyslexiezorg alleen bedoeld is voor kinderen met ernstige enkelvoudige dyslexie. Ten tweede omdat we dan een goed beeld hebben van een kind. Je ziet dat een goede diagnose de basis is van de behandeling. We weten immers waar de knelpunten liggen en aan welke problemen we extra aandacht moeten schenken. Daar helpen we een dyslectisch kind verder mee en dat blijft ons doel!'

Onzin over dyslexie

Grote letters, een apart lettertype, een speciale bril met twee kleuren, een dieet. Wie op internet gaat zoeken naar behandeling van dyslexie komt de gekste dingen tegen. Ze vallen allemaal onder de categorie 'wondermiddeltjes'. Kinderen met dyslexie hebben geen slechtere ogen dan andere kinderen. En dat is waar deze wondermiddeltjes vaak op doelen: doe iets met de ogen én de dyslexie is als sneeuw voor de zon verdwenen. Eigenlijk gaan ze allemaal voorbij aan de oorzaak van dyslexie. Dyslexie heeft alles te maken met de koppeling van letters aan klanken in de hersenen. En andersom. Dát gaat niet goed bij kinderen met dyslexie. Een gedegen dyslexie-behandeling bij een gekwalificeerde zorgverlener kan dan wel helpen.

In de familie?

Floris zit nu in groep 5 en wij hebben net gehoord dat hij de diagnose ernstige dyslexie heeft gekregen. Wij zijn erg verbaasd. Bij ons in de familie komt dyslexie helemaal niet voor. Sterker nog: ik ben lerares Nederlands en mijn man is journalist. Hoe kan dat? Het is toch erfelijk?

Dyslexie kan inderdaad erfelijk zijn, maar dat hoeft niet. Soms hebben ouders wel dyslexie in hun genen, maar hebben ze er zelf geen last van. Hun kinderen wel. En soms komt dyslexie voor het eerst in een familie voor. Vooral voor ouders die zelf veel met taal bezig zijn is dyslexie soms lastig te begrijpen. Omdat u weet dat taal een grote rol speelt in het dagelijks leven, weet u ook hoe belangrijk het is dat Floris een goede behandeling krijgt. Het is mooi dat u Floris thuis goed kunt begeleiden, want dat heeft hij ook nodig.

Dezelfde fouten

Ik ben zelf dyslectisch. Daar ben ik op latere leeftijd achter gekomen. Vroeger heette dat anders. Dan was je dom. Ik heb nooit goed leren lezen en schrijven. Daar heb ik nu nog vaak last van. Ik zie dat mijn dochttertje Lynn van 6 dezelfde fouten maakt als ik altijd maakte. Wat moet ik nu doen? Snel de school inlichten? Of ben ik dan overdreven bezig en belast ik Lynn met mijn eigen problemen?

Het is mogelijk dat Lynn ook dyslectisch is, maar dat hoeft niet zo te zijn. Als u zelf direct al veel herkent in haar manier van doen bij

lezen en spellen, is het verstandig om de school in te lichten. U kunt de school vragen om extra op te letten. Is bijvoorbeeld duidelijk dat Lynn laag scoort bij lezen en spellen dan kan de school meteen starten met het inzetten van begeleiding. Als al snel blijkt dat uw dochter niet vooruit gaat, hoeft de school de begeleiding niet extra lang te laten duren. De kans op frustratie bij Lynn is daardoor kleiner. Uw zorg delen met school kan dus zeker geen kwaad.

Behandelen: waar en waarom

Zoals de diagnose dyslexie alleen door een gekwalificeerde dyslexiezorgverlener gesteld kan worden, zo hoort ook de behandeling alleen daar thuis. Soms gaan er stemmen op dat het onderwijs deze taak ook wel op zich kan nemen. Het gaat immers om lezen en spellen. Dat leert elk kind toch op school?

Het klopt dat het lees- en spellingonderwijs op school plaatsvindt. Daar moet een dyslexiezorgverlener zich ook vooral niet in mengen. Dyslexie heeft weinig met goed of geen goed onderwijs te maken, maar is een subtiele stoornis in de hersenen van het kind. Die behandeling is géén taak van het onderwijs. Het wordt misschien duidelijk aan de hand van een voorbeeld. Tijdens de gymnastiekles op school leren veel kinderen bijvoorbeeld touwtje springen. Sommige kinderen zijn wat minder behendig dan anderen en doen daar langer over. Maar er zijn ook kinderen die het niet kunnen omdat ze een motorisch probleem hebben. Het lukt de gymleraar nooit om dat probleem op school op te lossen. Een kinderfysiotherapeut kan dat wel. Die weet na onderzoek welke stoornis een kind precies heeft en wat ervoor nodig is om het kind goed te laten functioneren. Hetzelfde geldt voor de dyslexiezorg.

Uit onderzoek is gebleken dat de kinderen die bij een gekwalificeerde zorgverlener zijn behandeld, uitstromen naar een middelbare school die past bij hun intelligentieniveau. Kinderen die niet zijn behandeld, komen vaak lager uit.

2015: zorg naar gemeenten

Veel zorg voor kinderen gaat in 2015 naar gemeenten. GGZ-zorg die nu via de zorgverzekering wordt betaald, moet dan uit de gemeentekas komen. Dat geldt ook voor diagnostiek en behandeling van dyslexie. Gemeenten moeten regelen dat dyslectische kinderen na 2015 een beroep kunnen doen op goede zorg. De Brancheorganisatie Nationaal Referentiecentrum Dyslexie (NRD) is al maanden in gesprek met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Het doel is om ervoor te zorgen dat kwalitatief hoogstaande dyslexiezorg beschikbaar blijft. Wat er precies gaat gebeuren, is nog niet bekend. Het RID houdt alle kinderen en hun ouders

die bij ons een onderzoek krijgen of in behandeling zijn uiteraard zo goed mogelijk op de hoogte.

Michel Ekkebus

Op 4 november is Michel Ekkebus, de grondlegger en directeur van het Regionaal Instituut voor Dyslexie (RID), door een noodlottig ongeval om het leven gekomen. Michel was de motor achter vergoede dyslexiezorg en heeft zijn droom om zoveel mogelijk kinderen met dyslexie een goede behandeling te bieden altijd nagestreefd. Voor het RID geldt dat we niet alleen een bevlogen directeur kwijt zijn, maar ook een dierbare vriend. Het belangrijkste dat wij hebben kunnen doen, is ervoor zorgen dat het RID blijft bestaan en goede zorg blijft bieden.

De afgelopen maanden hebben we er hard aan gewerkt om de voortgang te waarborgen. Dat is ons gelukt.

Wij hopen namens alle medewerkers dat we op uw vertrouwen kunnen blijven rekenen.

De directie
Patty Gerretsen, Lex Coene en
Remco Reij

Ben je, als je dyslexie hebt, minder slim of juist slimmer dan andere kinderen?

Nee, dyslexie hangt niet samen met dom of slim zijn. Wordt dyslexie niet behandeld, dan bestaat het risico dat een kind op school achterstand oploopt. Voor rekenen en geschiedenis is het namelijk ook belangrijk om goed te kunnen lezen. Een dyslectisch kind kan, net als ieder ander, talenten hebben op het gebied van sport, muziek of creativiteit die weinig met lezen en spellen te maken hebben. Het verhaal doet de ronde dat genieën of succesvolle sporters juist dankzij dyslexie zoveel hebben bereikt. Het klopt dat er genoeg succesvolle mensen zijn te vinden die dyslexie hebben. Maar er zijn waarschijnlijk nóg meer mensen die door hun dyslexie zijn belemmerd. Ook zij moeten serieus worden genomen.

'Genees' je van dyslexie als je veel oefent met lezen?

Kinderen met dyslexie moeten op een andere manier leren lezen en spellen dan kinderen die niet dyslectisch zijn. Daarbij moeten ze veel oefenen, maar zeker niet alleen met lezen. Vervolgens is het belangrijk dat ze, als ze wel beter leren lezen en spellen, veel leeservaring opdoen. Want dan blijft hun lees- en spellingvaardigheid op een goed niveau. Blijven oefenen is daarom belangrijk.

Bestaat er een land zonder dyslexie?

Dyslexie komt overal voor. Dat komt omdat letters (of tekens zoals in China) steeds aan klanken moeten worden gekoppeld en andersom. Daar gaat het, waar ook ter wereld, mis bij mensen die dyslexie hebben. De ernst van dyslexie kan wel afhangen van de taal.

Gaat dyslexie vanzelf over als je ouder wordt?

Dat is helaas niet het geval. Veel volwassenen die nooit een behandeling hebben gekregen, weten dit. Sommige volwassenen hebben door hun ernstige dyslexie nog altijd veel moeite met lezen en schrijven. Dat is een behoorlijke handicap in een wereld waarin het draait om lezen en schrijven. Behandelen heeft altijd zin en laat ook bij volwassenen goede resultaten zien.

Colofon

Dit is een uitgave van het Regionaal Instituut voor Dyslexie (RID), april 2014. Deze Nieuwsbrief Dyslexie +PRO is bedoeld om informatie te verstrekken. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend. Het RID heeft 13 vestigingen verspreid over het hele land. Zie ook www.rid.nl.

Hoofdkantoor RID Arnhem
Jansbinnensingel 1
6811 AJ Arnhem
026-4423294
arnhem@rid.nl

RID Almere
Spoordreef 31
1315 GK Almere
036-5305138
almere@rid.nl

RID Alkmaar
Bergerweg 1
1815 AC Alkmaar
072-8508130
alkmaar@rid.nl

RID Amersfoort
Stadsring 47
3811 HN Amersfoort
033-4948675
amersfoort@rid.nl

RID Amsterdam
IJsbaanpad 9
1076 CV Amsterdam
020-7162680
amsterdam@rid.nl

RID Assen
Stationsstraat 29a
9401 KW Assen
0592-710900
assen@rid.nl

RID Breda
Stadionstraat 20
4815 NG Breda
076-7114612
breda@rid.nl

RID Den Bosch
Stationsplein 103
5211 BM Den Bosch
073-7114440
denbosch@rid.nl

RID Den Haag
Muzenstraat 120
2511 WB Den Haag
070-3638400
denhaag@rid.nl

RID Hengelo (O)
Burgemeester Jansenplein 34
7551 ED Hengelo (O)
074-2509181
hengelo@rid.nl

RID Maastricht
Stationsplein 10
6221 BT Maastricht
043-3250432
maastricht@rid.nl

RID Nijmegen
Keizer Karelplein 32 g
6511 NH Nijmegen
024-7110600
nijmegen@rid.nl

RID Rotterdam
Kruisplein 25 H
3014 DB Rotterdam
010-2141222
rotterdam@rid.nl